

“10. Yıl’a Armağan”

İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi Yıl:11 Sayı: 22 Güz 2012/2 s.445-470

BİRLEŞİK KRALLIK’TA ORGANİZE SUÇLA VE TERÖRİZMLE MÜCADELEYE İLİŞKİN GELİŞMELER VE YASAL DÜZENLEMELER

Muhammet Celal KUL*

ÖZET

Bu çalışmada organize suç ve terörizm bazen aynı şeyi ifade etmeleri yahut çok yakından ilişkili olmaları sebebiyle bu çalışmada ele alınmışlardır. En önemli gündem maddelerinden birini “milli güvenlik” olarak koruyan Birleşik Krallık, hem terörizmle hem de organize suçla mücadelede çok şeyler yapmıştır. Biz bu çalışmada, sözü edilen önemli suçlarla mücadelede nelerin yapıldığını, hangi ajansların kurulup ne kapsamda faaliyet gösterdiğini, hangi yasal düzenlemelerin yapıldığını ve hangi metinlerin yasama organının onayından geçirildiğini ele aldık.

Anahtar kelimeler: organize suç, terörizm, örgütlü suç, Birleşik Krallık’ta organize suç, organize suç ile mücadele

LEGAL REGULATIONS AND DEVELOPMENTS IN THE UNITED KINGDOM IN COMBATTING OF ORGANISED CRIME AND TERRORISM

ABSTRACT

In this study organised crime and terrorism were handled considering sometime their being concomittant of oneanother. United Kingdom as a country reserving the national security one of the most important issues on its agenda, UK has done much in combatting both the organised crime and the terrorism. We anlysed what has done and which agencies were established and which legal documents have been passed and which regulations have been made to combat these major crimes.

Keywords: organised crime, terrorism, organized crime, organised crime in the United Kingdom, combatting organised crime

*Araştırma Görevlisi, İstanbul Ticaret Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Milletlerarası Hukuk Anabilimdalı

1. GİRİŞ

Terörizm ve organize suç örgütleri arasındaki paralellikler sebebiyle kimi zaman bazı yazarlarca bu iki farklı kategori aynı düzlemde telakki edilmektedir bu sebeple biz de bu çalışmamızda organize suçuluğa ilişkin düzenlemelerin yanında terörizme ilişkin düzenlemelere yer vermeyi uygun bulduk. Bu bağlamda önce terörizm sorunsalı ve buna ilişkin Birleşik Krallık'taki düzenlemeleri daha sonra da organize suç/örgütlü suç kavramını ve buna ilişkin çıkarılan yasal düzenlemeleri ve bunların getirdikleri önlemleri aktarmayı uygun bulduk.

2. TERÖRİZM VE TANIM SORUNU

2.1 Terörizm

Kavram olarak terörizm, latince “*terrere*” sözcüğünden türetilmiştir ve korkutmak, korku salmak, dehşete düşürmek, yıldırım anlamına gelmektedir¹ ve olgu olarak da uygarlık tarihi kadar eskidir². Olay olarak terörizmin ortaya çıkışı ise Fransız Devrimi'yle aynı zamana rastlamaktadır³. Terör kavramının içeriğine bakıldığında birbirinden farklı terör türlerinin bulunduğu görülür. Ancak esas itibariyle terör denildiğinde kastedilen siyasal terördür⁴. Zaman zaman terör ve terörizm terimlerinin birbirleri yerine kullanılmakta ise de asıl kastedilen terörizmdir. Bu bağlamda terörü benzer olan terörizm kavramıyla karıştırmamak gereklidir. Zira terörizm, siyasal amaçlara ulaşmak için organize ve sistematik şekilde terörün kullanılması anlamındadır. Bu yönüyle terörizm kavramı terörden ayrılmaktadır⁵.

Devletlerin kendi aralarındaki dış siyaset ilişkilerden ve devletlerin kendi iç siyaset ilişkilerinden bahsedilebileceği gibi bu iki ayrı tür ilişkiden ayrı ve farklı olarak devletlerin doğrudan diğer devletlerin toplumlarına olan ilgilerinden ve toplumların doğrudan kendi aralarındaki ilişkilerinden ki bu so-

¹ WILKINSON, Paul, *Political Terrorism*, Londra, 1974, s. 9'dan aktaran TAŞDEMİR, s. 29, Ayrıca bkz. **Merriam-Webster's Dictionary of Law**, Merriam-Webster Inc. Massachusetts, 1996, “terror” maddesi.

² SEGHAL, Singh, “Statement of Objectives” **Global Terrorism: Socio-Political and Legal Dimensions**, Edited by B. P. Sadhu, New Delhi, Deep & Deep Publications, 1996, s. 3'ten aktaran ÖKTEM, ÖKTEM, A. Emre, **Terörizm, İnsancıl Hukuk ve İnsan Hakları**, İstanbul, Derin Yayınları, 2007, s. 12.

³ ÖKTEM, s. 166.

⁴ TAŞDEMİR, Fatma, **Uluslararası Terörizme Karşı Devletlerin Kuvvete Başvurma Yetkisi**, 1. Baskı, Uluslararası Hukuk Serisi, Ankara, USAK (Uluslararası Stratejik Araştırmalar Kurumu) Yayınları, 2006, s. 29.

⁵ BAŞEREN, Sertaç H., “Uluslararası Hukuk Açısından Terörizm”, **Dünya'da ve Türkiye'de Terör**, Ankara, T.C. Merkez Bankası Yayınları, 2002, s. 183.

nuncular transnasyonel ilişkiler olarak adlandırılmaktadır bahsetmek mümkündür. Burada sözü edilen ilişkiler doğrultusunda farklı ilişkiler bakımından farklı terörizmden bahsetmek mümkündür. Devletlerarası ilişkilerde terörizme sıkça başvurulduğu görülmektedir. Bunun en tipik örneğini birinci körfez savaşı sırasında koalisyon güçlerinin Irak'ı Kuveyt'ten çıkarmak için giriştikleri askeri müdahale sırasında Irak'ın çatışmalara taraf olmayan bir devlet olan İsrail'i füzelerle vurması oluşturmaktadır. Burada Irak'ın temel amacı İsrail'e zarar vermekten ziyade koalisyon içinde yer alan devletler üzerinde etki yaratarak koalisyondan ayrılmalarını sağlamaktır⁶.

Terörizm, bu ilişkiler çerçevesinde esas itibarıyla *trans-national* ilişkilerde ortaya çıkmaktadır. Bu ilişkiler çerçevesinde terörizm başlıca iki şekilde ortaya çıkmaktadır. Terörizmin birinci şeklinde devletler, başka bir devletin iç işlerine karışıp toplumda terörizmi tahrik ederek politika yapmaktadırlar. Bu halde devletler, terörü bir dış politika aracı olarak kullanmaktadırlar. Terörizmin ikinci şeklinde ise terörizm, bir toplumdaki diğerine bunların devletleri ile ilişkisi olmadan uzanmaktadır. Burada terör örgütü uluslararası politika açısından bir aktör gibi davranmaktadır⁷. Bu anlamda nihayet devletlerin iç siyasetinde ortaya çıkan terörizmden de bahsedilebilir. Fakat bu halde de terörizm, ya başka devletler tarafından desteklenir ya da başka toplumlardan, o toplumların devletlerinden geçmeden destek bulur.

2.2 Tanım Sorunu

Terörizmin önlenmesi için büyük çaba sarf edilen dünyamızda neye terör denmeli, yahut neler şiddet olarak adlandırılmalı çok iyi belirlenmelidir. Bu belirleme aslında neyin haklı/neyin haksız olduğuna ilişkin çok önemli bir saptama olacak ve büyük ihtimalle bu saptamayı yapmadan önce ulaşacağımız sonuçlardan daha farklı sonuçlara ulaşacağız. Nitekim Öktem'in belirttiği gibi, terörizm sorunu ile karşılaşan devletler ya da kişilerden bazıları bu kavramı tanımlamayı terörle mücadelenin bir ön şartı saymaktadırlar⁸. Gerçekten de, ne ile mücadele⁹ ettiğini bilmek bakımından bu çaba haklı ve gerekli bir uğraştır. Bu uğraşın pragmatik sonucu ise yine terörizmi önleme bastırma olacaktır. Ancak bu tanımlama işinden sonra maalesef yine de terörizm var olmaya devam edecektir aksini tasavvur etmek ise de bunun gerçekleşeceğini iddia etmek insan doğasını gözardı etmek anlamına gelecektir.

⁶ BAŞEREN, s. 186.

⁷ BAŞEREN, s. 185.

⁸ ÖKTEM, s. 24.

⁹ Burada *savaşmak* kelimesi yerine *mücadele* kelimesini öneren Tütüncü, terörizmin bir olgu olması ve bir olguya karşı savaşlamayacağı fakat kimliği belirlenebilir bir silahlı çatışmaya karşı savaş yürütülebileceği gerekçesine dayanıyor. Bkz. TÜTÜNCÜ, Ayşe Nur, **İnsancıl Hukuka Giriş**, 1. Bası, İstanbul, Beta Yayınevi, 2006, s. 49.

Deprem bölgesinde yaşayan insanların depremle yaşamaya alıştıkları gibi günümüz insanı da terörizmle yaşamaya alışmak zorundadır¹⁰.

Yukarıda dendiği gibi, neyin terörizm olduğuna dair bir saptama yapmak için yola çıktığımızda elimizde dört başı mamur bir terörizm tanımının olmayışı işimizi elbette zorlaştırıyor. Evet, onlarca uluslararası ve bölgesel andlaşmalara iç hukuk mevzuatına rağmen hiçbir otorite üzerinde herkesin anlaşacağı bir tanım vermemiştir¹¹. Böyle olması da, az önce değinildiği gibi, neyin haklı/neyin haksız olduğuna ilişkin, kişilerin ve devletlerin yahut politika yapıcılarının varması gereken net bir ayırımın olduğunu ortaya koyuyor. Biliyoruz ki, *birilerine göre terörist olan, diğerlerine göre özgürlük savaşçısı*¹² olarak kabul edilmeye devam edildiği sürece terörizm konusunda uluslararası anlamda ortak hareket edilemeyecek ve bu da teröristlerin ve terörizmin ömrünü uzatacaktır. Bu anlayış farkı neyin terörizm olduğu konusunda aslında uluslararası hukuk süjelerinin çokça politik davrandıkları gerçeğine bizleri ulaştırıyor. Yine bu anlayış, Çeçenistan konusunda geçerli olduğu gibi Yaser Arafat'ın 1994'te Nobel Barış Ödülü'nü almasından sonra 2000 yılında başlayan İkinci İntifada ile terörist olmakla suçlanmasının¹³ temel nedenidir.

Tüm bu tartışmaların gölgesinde, her ülkenin kendi ulusal yasalarını çıkarttığını ve kendi özel durumlarını dikkate alarak terörizmle etkin mücadele edebilmeyi amaçladıkları ve bazen “açık” terörizm tanımlamaları yaptıklarını görmekteyiz. Aşağıda ise Birleşik Krallık'ın terörle mücadelede çıkarttığı önemli yasalar ele alınmaktadır.

2.3. Birleşik Krallık'ta Terör Örgütlerine İlişkin Yasalar

İngiltere'de terörizme ilişkin olarak temelde, iki farklı bölgede uygulanmak üzere iki farklı kanun yapılmıştır. İlk olarak: Prevention of Terrorism

¹⁰ TURAN, Tuba, “War on Terror in the US and UK: An Evaluation with Regard to Civil Liberties”, **Uluslararası Hukuk & Politika: Uluslararası terörizm ve Hukuk Özel Sayısı**, Cilt 2, Sayı 7, Ankara, USAK Yayınları, 2006, s. 123.

¹¹ Bkz. genel olarak UNITED NATIONS, **International Instruments related to the Prevention and Suppression of International Terrorism**, New York, 2001.

¹² Bkz. TAŞDEMİR, s. 22 ayrıca bkz. ÖKTEM, s. 26, dn. 129. Öktem, yukarıda italik harflerle alıntılanan bu aforizmanın ilk kez ortaya çıkışını Anderson'un eserini esas alarak (Anderson, Malcom, “Counter Terrorism as an Objective of European Police Cooperation” in *European Democracies Against Terrorism, Governmental Policies and Intergovernmental Cooperation*, 2000), “Yaser Arafat'ın BM Genel Kurulu önündeki konuşmasına” dayandırsa da Taşdemir, aynı ifadenin ortaya çıkışını 1987 tarihli çok daha eski bir esere (Khan, Ali, “A Legal Theory of International Terrorism”, **Connecticut Law Review**, Cilt 19, 1987, s. 945) dayandırmıştır.

¹³ Bkz. ÖKTEM, “**Terörizm...**”, s. 26, dn. 129.

(Temporary Provisions) 1974 adlı yasa İngiltere'nin kuzey kısmı haricinde kalan kısmında¹⁴ uygulanmaya devam etmektedir.

İkinci olarak: İngiltere'de ağırlıklı olarak Kuzey İrlanda'daki gelişmelere bağlı olarak¹⁵ ve geçici/sürelî bir yasa olan “**Prevention of Terrorism (Temporary Provision) Act**” yasası 1973 tarihinde çıkartılmıştır. **Prevention of Terrorism (Temporary Provision) Act**” yasasında, sekizinci bölümde sayılan

i) yasaklanan bir örgüte üyeliğini dillendiren,

ii) yasaklanmış bir örgüte parasal yahut başka bir biçimde destek olan yahut yasaklanmış örgüte bilinçli şekilde parasal yahut başka herhangi bir biçimde destek sağlayan veya kabul eden,

iii) yasaklanmış bir örgütün faaliyetlerini yahut onun üyesi olduğunu bildiği bir kişiyi destekleyen veya teşvik eden veya amaçlarını bildiği üç veya daha fazla kişinin herhangi bir buluşmasını organize eden, hazırlayan veya hazırlık yahut organizasyonunu destekleyen kişilerin eylemleri yaptırım altına alınmıştır¹⁶.

Bu yasa Kuzey İrlanda için olağanüstü hal getiren ve “Emergency Provisions Act” kapsamında uygulanan bir yasa olup Avrupa İnsan Hakları Mahkemesince İngiltere'nin terörizmle alakalı “aşırı” uygulamalarını mahkûm eden çok sayıda karara binaen Şubat 2001'de yürürlüğe giren “Terrorism Act2000” ile ilga edilmiştir.

2.3.1 Terrorism Act 2000

Bu yeni ve süreli olmayan yasa (Terrorism Act 2000) uluslararası terörizmden kaynaklanan gelişmiş ve değişmiş tehlikelerle mücadele etmeye yönelik olarak hazırlanmıştır. Bu yasa kapsamında belli terörist grupları yasa dışı ilan etme ve bunların faaliyetlerini İngiltere sınırları dahilinde yasaklama yetkisi eski yasayla benzer şekilde içerilmektedir. Bu gruplar arasında İrlandalı gruplar (IRA: Irish Republican Army) olduğu gibi El Kaide gibi İslami suç örgütleri de bulunmaktadır.

Ayrıca bu yeni düzenlemeyle eski mevzuattaki Kuzey İrlanda'ya ilişkin olağanüstü hal uygulaması kaldırılmış ve çokça eleştiri alan “susma hakkının kaldırılması” ve “mahkûmiyete ilişkin düşük delil standartları”, “yargılama yapmaksızın belirsiz süreli olarak tutuklama” gibi hükümler yeni yasada

¹⁴ “Prevention of Terrorism (Temporary Provisions) Act 1974, introduction”, <http://www.legislation.gov.uk/ukpga/1974/56/introduction/enacted>, (2 Mayıs 2011).

¹⁵ Bkz. HUBER, s. 140.

¹⁶ EVİK, Vesile Sonay, s. 179.

içerilmemişlerdir.¹⁷ Fakat, 2000 yılında yapılan bu yasada da arama veya tutuklama müzekkeresi olmadan salt şüpheye binaen terör “şüpheli”lerini aramaya ve tutuklamaya imkan tanıyan tartışmalı hükümler içerilmiştir.

Terrorism Act 2000’de yaptırım altına alınan terörist örgütler ile bağlantılı suç tipleri (üyelik, yardım ve yataklık etme, bu örgütlerin üniformalarını giyme) “**Terrorism Act 2000**”in 11 ila 13. bölümlerinde yer almaktadır¹⁸. Bunların yanında bu yasa ile yeni suç tipleri de kabul edilmiştir: Terörist eylemlere azmettirme, yurtiçinde yahut yurtdışında terörist amaçlarla eğitim olanaklarının araştırılması veya hazırlanması; ateşli silahlar ve patlayıcı, kıyasal biyolojik ve nükleer silah alanlarında eğitim faaliyeti¹⁹...

İhdas edilen yeni suç tipleri ve eski yasadaki muhafaza edilen terörizmle bağlantılı suç tipleri²⁰ (AB’nin 2002 yılında uluslararası suçlarla mücadeleye ilişkin çerçeve kararında belirlenen talepler doğrultusunda) yurtdışında da İngiltere vatandaşlarınca işlendikleri takdirde takip edilebilecek şekilde yeniden düzenlenmiştir.

Dahası 11 Eylül Saldırısının etkisi ile İngiltere’de 2001 tarihli yeni bir Anti-Terör yasası kabul edilmiştir ki bu son yasa ile “**Terrorism Act 2000**” adlı yasanın kaldırmış olduğu tartışmalı hükümler²¹ geri getirilmiştir.

2.3.2 Anti-Terrorism Crime and Security Act (ATCSA)²²

ATCSA, giriş kısmında

Terrorism Act 2000’i değiştirmek ve ayrıca terörizm ve güvenlik konularına ilişkin daha yeni hükümler getirmek, malvarlığı değerlerini dondurmamak, göçmenlik ve sığınma hakkında hükümler getirmek, ceza yasalarının kapsamını değiştirmek ya da genişletmek, suçu önlemek için yetkiler vermek ve bunu uygulamak, toksin ve patojenlerin kontrolüne ilişkin hükümler getirmek, iletişim verilerinin elde edilmesine ilişkin hükümler getirmek ve Avrupa Birliği Andlaşmasının altıncı başlığı altındaki

¹⁷ Bkz. TURAN, Tuba, “War on Terror in the US and UK: An Evaluation with Regard to Civil Liberties”, **Uluslararası Hukuk & Politika: Uluslararası Terörizm ve Hukuk Özel Sayısı**, Cilt 2, Sayı 7, Ankara, USAK Yayınları, 2006, s. 119.

¹⁸ “Terrorism Act 2000”, <http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2000/11>, (10 Nisan 2011).

¹⁹ Bkz. Terrorism Act 2000, Bölüm 54 vd.

²⁰ Bunlar: “Terörist bir örgütün yönetilmesi, terörist amaçla bilgi toplama ve elde bulundurma, yurtdışında terörist eylemler azmettirme”dir, bkz. Terrorism Act 2000, Madde 56-58, bkz. <http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2000/11/section/58>, (10 Nisan 2011)

²¹ Kuzeye ilişkin bulunan olağanüstü hal uygulaması, “susma hakkının yokluğu” ve “mahkumiyete ilişkin düşük delil standartları”, “yargılama yapmaksızın belirsiz süreli olarak tutuklama” gibi hükümler.

²² Güncel metin için bkz “Anti Terrorism Crime and Security Act 2001” <http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2001/24/contents>, (18 Nisan 2011).

*hükümlerin uygulanmasını sağlamak amacıyla hükümler getiren yasa.*²³ olarak tanımlanmıştır.

2001 yılında 11 Eylül saldırısının ardından Anti-Terrorism Crime and Security Act kabul edilmiştir. Bu yasa Terrorism Act 2000'e göre daha geniş kapsamlıdır. Bu yasada, uygulaması Human Rights Act 1998'e tabi olan Terrorism Act 2000'den çok daha sert önlemler getirmiş terörizmin 11 Eylül saldırısıyla ispatlanan yeni boyutu karşısında önleyici polis faaliyeti gibi ağır önlemlere yer verilmiştir. Hatta, bu yasa ile Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 15. maddesi kapsamında "hak ve özgürlüklerin askıya alınması" durumuna da uygulama imkanı verilmiştir.

3.2.3 Prevention of Terrorism Act 2005 (PTA)

PTA²⁴ ise terörist faaliyetlerin önlenmesine veya sınırlanmasına yarayacak kısıtlamalar öngörmektedir ve bu yasa kapsamında yargıç kararı olmaksızın özgürlüğü kısıtlayıcı önlemler alınmasına imkân vermemektedir²⁵.

Yasada, belli nesnelere elde bulundurulmasını, bazı hizmetlerden yararlanılmak yasaklanmış, seyahat etme özgürlüğü kısıtlanmasına imkân tanınmış ve diğer bir çok kısıtlamalar yer almıştır²⁶. Terörizmle bağlantılı eylemlerin neler olduğu ise Bölüm 1 (9)'da düzenlenmiştir²⁷.

3.2.4 Counter-Terrorism Act 2008

Bu yasa ilgili birimlere, terör suçlarıyla ilgili bilgi toplama ve paylaşma ve ilgili diğer hususlarda daha geniş yetkiler tanımanın yanında terör şüphelilerinin gözaltına alınması, sorgulanmaları ve kovuşturulmaları ve cezalandırılmaları hakkında daha geniş yetkiler vermektedir. Ayrıca yine bu yasa ile terör suçlarından mahkûmiyetlerine hükmolunmuş kişilere bildirim yükümlülükleri de öngörmüştür. Yine bu yasa kapsamında teröristleri finanse etmeye ve karapara aklamaya karşı hükümler getirilmiştir. Yeni deliller ortaya çıktığında Hazine'nin belli bazı kararlarının gözden geçirilmesi imkânının da getiren bu yasa soruşturma tekniklerini de değiştirmiştir. Yine terörizmin tanımı da bu yasa ile yeniden değiştirilmiştir. Terör suçlarıyla ilgili diğer

²³ ATCSA başlangıç kısmı, <http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2001/24/introduction>, (18 Nisan 2011).

²⁴ Terörizmin Önlenmesi Yasası.

²⁵ Bkz. "Prevention of Terrorism Act 2005", Bölüm 1 <http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2005/2/contents>, (26 Nisan 2011).

²⁶ Bkz PTA, Bölüm 1 (4).

²⁷ Bu yasanın 2009 tarihli bir genelge tarafından bazı hükümlerinin belli bir süre daha yürürlükte kalıp ilga edileceği öngörülmüştür. Bkz. "The Prevention of Terrorism Act 2005 (Continuance in force of sections 1 to 9) Order 2009" <http://www.legislation.gov.uk/uk/si/2009/554/article/2/made>, (26 Nisan 2011).

bazı yasalara da değişiklik getiren bu yasa teröristlerin paralarına elkoymaya ve müsadere etmeye ilişkin hükümlere de değişiklik öngörmüştür. Yine yasa kapsamında Kuzey İrlanda’da sanıklara özel avukatların atanmasına ilişkin hükümler de içermektedir²⁸.

3.2.5 Terrorist Asset-Freezing (Temporary Provisions) Act 2010

Teröristlerin malvarlığı değerlerini dondurmaya ilişkin olan bu kanun²⁹ 10 Şubat 2010 tarihinde yapılmıştır. Süreli bir kanun olduğundan da yürürlükten kalkma tarihi 31 Aralık 2010 kanun metninde belirtilmiştir³⁰. Bu yasa terörist eylemlere katıldığı hakkında şüphe bulunan kişilere mali kısıtlamalar getirmek üzere geçici nitelikte hükümler öngörmüştür³¹.

Terrorist Asset-Freezing (Temporary Provisions) Act 2010, Birleşik Krallık Supreme Court’unun, **United Nations Act 1946** kendi içinde baskılayıcı önlemler içermeyen bir kanun olmasına rağmen bu kanuna dayanarak malvarlığı değerlerini dondurma kararları verilmesinin hukuka aykırı olduğuna 27 Ocak 2010 tarihinde hükmetmesi üzerine çıkarılmak durumunda kalmıştır. Supreme Court, kanunen öngörülmemiş olan bu önlemleri temel haklara müdahale niteliğinde bulmuştur. Bunun üzerine “Terrorist Asset-Freezing (Temporary Provisions) Act 2010”, 5 Şubat 2010’da Avam Kamarasına sunulmuş ve 10 Şubatta da Kraliyet tarafından onaylanmıştır. Bu süreli yasa, parlamento “Supreme Court” kararına uygun bir malvarlığı dondurma yasası yapana kadar yürürlükte kalmış ve ardından **Terrorist Asset-Freezing etc. Act 2010** tarafından ile ilga edilmiştir. **Terrorist Asset-Freezing etc. Act 2010** ise yine süreli kanunun amacına paralel hükümler içermiş ve yine terörist faaliyetlere katıldığına inanılan yahut katıldığı konusunda şüpheler bulunan kişilere finansal kısıtlamalar öngörmüştür. Yine bu kanun Counter-Terrorism Act 2008 kapsamındaki Şema 7’ye de değişiklik getirmiştir³².

²⁸ “Counter-Terrorism Act 2008 introduction”, <http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2008/28/introduction>, (6 Nisan 2011).

²⁹ Güncel kanun metni için bkz. <http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2010/2/contents>, (6 Nisan 2011).

³⁰ Bkz. “Terrorist Asset Freezing (Temporary Provisions) Act 2010” madde (1), <http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2010/2>, (6 Nisan 2011).

³¹ “Terrorist Asset Freezing (Temporary Provisions) Act 2010” başlanbiç kısmı <http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2010/2/introduction>, (6 Nisan 2011).

³² Bkz. “Terrorist Asset-Freezing etc. Act 2010, introduction” <http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2010/38/introduction/enacted>, (6 Nisan 2011).

4. ORGANİZE SUÇ VE TANIMLANMASI

Organize Suçluluğun (bir diğer adıyla örgütlü suçluluğun) yasal tanımına İngiliz Hukukunda henüz rastlamamaktayız³³. Doktrinde farklı yazarların yaptıkları tanımların da paralel bir şekilde “iki ya da daha fazla insanın sürekli yahut belirsiz süreli bir biçimde güç ya da kâr elde etmek amacıyla suç işlemeleri” ifadesindeki unsurlarını içerdiğini görmekteyiz³⁴. Bu suç, çok çeşitli suç eylemlerinin çok teşkilatlı suç gruplarınca ya da daha az kurumsallaşmış suç şebekelerince işlenmektedir³⁵. Hem uluslararası hem de bölgesel düzeyde faaliyet gösteren organize suçlular yüksek meblağlı dolandırıcılık, zorla el koyma/extortion uyuşturucu kaçakçılığı, organize göç suçlarının yanında daha az ağırlıkta bulunan organize dükkân soyma, hırsızlık gibilerini de işlemektedirler.

Halen SOCA'nın bünyesinde bulunan *National Criminal Intelligence Service, Threat Assessment Report for 2005* adlı raporunda Britanya'daki mevcut organize suçluluk yapılanmalarına ilişkin olarak şu tanımları/ifadeleri benimsemektedir:

Organize suç grubu kavramı genellikle organize olmuş suçlularca işlenen ciddi ağırlıktaki suç eylemlerini ifade eder... Fakat bu kavram aynı zamanda yanıltıcı da olabilir. Elbette her bir üyenin farklı rolleri üstlendiği ve açık bir iletişim ve emir-komuta zincirinin olduğu hiyerarşik düzendeki Klasik İngiliz (suç) şirket (i) yahut İtalyan Mafyasının yapılanmasına uyan suç örgütleri vardır fakat uygulamada ise yukarıdakilerin dışında daha gevşek bir yapılanmaya sahip örgütler de vardır. Bu gevşek yapıların üyeleri bir yahut daha çok seçkin (elit) suçlunun etrafında biraraya gelir ve çeşitli ağırlık ve yapılarda suçları işlemeyi üstlenirler. İşte bu son örnekteki durumda bireyler kendilerini herhangi bir örgütün üyesi olarak görmeyebilirler ve bu bireyler yapılanma içindeki birkaç alt-grupla ilişki içinde olabildiklerinden her seferinde farklı suç eylemlerini işlemiş olmaktadır³⁶.

Organize suç grubuna ilişkin olarak ise:

Ülkesel sınırlardan yahut diğer sınırlardan bağımsız olarak, iki yahut daha çok kişiden müteşekkil olup birliktelik içinde önemli ağırlıktaki yasadışı

³³ LUCZAK, A. Organisierte Kriminalität im Internationalen Kontext, Freiburg 2004'den aktaran HUBER, Barbara, Çev. R. Barış ERMAN “İngiltere’de Terörle Mücadele İçin Ceza Hukuku Önlemleri” *Hukuki Perspektifler Dergisi*, Sayı 5, 2005, s. 139.

³⁴ Ayrıca bkz. “What is organised crime”, <http://rds.homeoffice.gov.uk/rds/orgcrime1.html>, (2 Nisan 2011).

³⁵ Bkz. <http://rds.homeoffice.gov.uk/rds/orgcrime1.html>, (2 Nisan 2011).

³⁶ National Criminal Intelligence Service Threat Assessment Report for 2005, NCIS 2005, Bölüm: 2. (7), <http://www.bunker8.pwp.blueyonder.co.uk/orgcrim/3801.htm>, (2 Nisan 2011).

faaliyetleri yürütmekle meşgul olan gruptur. Bu grubun amacı önemli “kar yahut diğer önemli kazançları” elde etmektir. Bu tarz bir grup şiddet, baskı, rüşvet ve dolandırıcılık (sahte kimlikler kullanmak da dahil) yöntemlerinden birini ya da birkaçını kullanmak suretiyle üyelerini, çıkar ve girişimlerini korumaya da güç yetirebilir³⁷.

Yine bu tanımın da doktrinde yapılan tamlarda ortak olan kar amacı gütmeye ve asgari kişi sayısı belirtme yönlerinden benzer olduğunu görmekteyiz. Yine, organize suçluluğun İngiliz Polis çevrelerinde nasıl tanımlandığına ilişkin bir açıklama vermemizin uygun olacağını düşünüyoruz. Buna göre organize suçluluğun çağrışımsal ve simgesel düzeyde iki tür anlamı mevcuttur. Çağrışımsal olarak yabancı mihraklardan bulaştığı kabul edilen organize suçluluğun bu tanımında organize suçluluğun simgelediği şey ise “kayıtdışı ekonomi”dir ve bunun da olmazsa olmazı uyuşturucu piyasasıdır³⁸.

5. ORGANİZE SUÇA İLİŞKİN YASALAR VE ÖNGÖRÜLEN SUÇ TIPLERİ

5.1 Conspiracy Kurumu ve İlgili Yasal Düzenlemeler

İngiliz Hukukunda organize suçluluğa ilişkin salt anlamıyla bir tanımlanmış suç tipleri bulunmamakta ve fakat organize suç zanlıları genel suç tiplerine göre yargılanmaktadırlar³⁹. Böyle olunca da ceza soruşturmalarının temelini kasten adam öldürme, suç işlemek için anlaşma/conspiracy, ateşli silahlarla suç işleme gibi suçlar oluşturur. Çünkü özel olarak organize suçluluğa ilişkin suç tipleri bulunmamaktadır. Fakat dolandırıcılık, rüşvet, kara para aklama, yasa dışı silah ticareti, insan ticareti, uyuşturucu suçları gibi belli suçların ilgili yasada “organize suçluluk” başlığı altında düzenlenmesi ise bir dönüşüm sürecinin habercisidir⁴⁰.

³⁷ “Organised Crime: Revenues, Economic and Social Costs, and Criminal Assets Available for Seizure” adlı raporun verdiği tanım için bkz.

<http://www.homeoffice.gov.uk/about-us/freedom-of-information/released-information1/foi-archive-crime/9886.pdf?view=Binary>, (2 Nisan 2011).

³⁸ SHEPTYCKI, J. (2000) “Organisational Changes in the UK Police and Prosecution Services of Great Britain as a Result of Policy Considerations in Organised Crime” Falcone Research Project, 1998/TFJHA-FAL/145, s. 32’den aktaran GREGORY, Frank, “The UK Organised Crime Notification Scheme”, **Transnational Organised Crime: Perspectives on Global Security**, Edited by, EDWARDS/GILL, Routledge Group, New York, 2005, ss. 79, 80.

³⁹ Bkz. HUBER, agm., s. 138.

⁴⁰ HUBER, s. 138.

İngiltere’de organize suçluluğu cezalandıran temel yasalardan biri olan Criminal Law Act 1977⁴¹’de “*conspiracy*/ suç işlemek için anlaşma” kurumu benimsenmiştir. 1977 tarihli bu yasada düzenlenene kadar *conspiracy* kurumu tamamen bir *Common Law* müessesesiydi⁴² ve fakat tanımlanmasında birtakım problemler bulunmaktaydı. 1977 tarihli Criminal Law Act’ile birlikte bu kurum yasal bir tanıma kavuşturulmuştur. Buna göre *conspiracy* bir kişinin bir veya birden çok kişi ile belli suçları işlemek için anlaşması anlamına gelmektedir⁴³.

Conspiracy’nin gerçekleşmiş sayılması için tarafların amaçladıkları suçları işlemeye başlamış olmaları değil fakat bu suçu yahut suçları işlemek üzere anlaşmış olmaları aranmaktadır. Fakat anlaşmanın taraflarının daha sonra pişmanlık duymaları veya geri çekilmeleri *conspiracy* nin gerçekleşmiş olduğu gerçeğini etkilememektedir. Ayrıca *conspiracy* den söz edebilmek için suç işlemek üzere anlaşan tarafların herbirinin bizzat bir diğer tarafla görüşmüş olması lazumu aranmamakta ve fakat taraflardan yalnızca biri ile bile temas kurarak “sarih veya zımni olarak” ortak suç işleme amacını kabul etmeleri yeterlidir⁴⁴. Yine belirtmek gerekir ki bu yasa belli kişiler için (sanığın eşi olmak, yaş küçüklüğü bulunmak, suçun mağduru konumunda olmak durumlarında bu kişiler hakkında) *conspiracy*’den sorumlu tutulmaktan muafiyet öngörmektedir.⁴⁵

“Criminal Law Act 1977”deki bu düzenleme, **Criminal Attempts Act 1981’de** de genişletilerek muhafaza edilmiştir⁴⁶. Criminal Law Act 1977’nin birinci bölümünün birinci alt-paragrafındaki *conspiracy* tanımı Criminal Attempts Act 1981 ile aşağıdaki şekilde değiştirilerek ikame edilmiştir.

Bu yasanın ⁴⁷*bu kısmının müteakip hükümleri kapsamında*

Eğer bir kişi, herhengibir diğer kişi yahut kişilerle belli bir davranışın/ eylemin yapılması hususunda anlaşılırsa ve,

⁴¹ Bkz. “Criminal Law Act 1977”, <http://www.dilapidationsdirect.co.uk/PDF/CriminalLawAct1977.pdf>, (2 Nisan 2011).

⁴² ELLIOT/ QUINN, Criminal Law, Third Edition, Pearson Education/ Longman, 2000, s. 194.

⁴³ Bkz, “Criminal Law Act 1977, Part 1, Conspiracy”, <http://www.legislation.gov.uk/ukpga/1977/45>, (5 Nisan 2011), Bu konuda ayrıca bkz. EVİK, Vesile Sonay, **Çıkar Amaçlı Örgütlenme Suçu**, Beta Yayınları, İstanbul, 2004, s. 179 ve ELLIOT/ QUINN, s. 195 vd.

⁴⁴ ELLIOT/ QUINN, ss. 194-195, Ayrıca Bkz. CARD, Richard, **Criminal Law**, 18th Edition, Oxford University Press, New York, 2008, s. 569.

⁴⁵ Bkz.” Criminal Law Act 1977, madde 2, Exemptions from liability for conspiracy” <http://www.legislation.gov.uk/ukpga/1977/45/section/2>, (15 Nisan 2011).

⁴⁶ Bkz. “Criminal Attempts Act 1981”, <http://www.legislation.gov.uk/ukpga/1981/47/section/5> (15 Nisan 2011).

⁴⁷ Criminal Attempts Act 1981.

Şayet anlaşma iradelerine (planladıkları gibi) göre yerine getirilirse:

a) anlaşmaya taraf olanların biri ya da birden fazlasının suç ya da suçlar işlemesi anlamını içeren bir anlaşma ise, veya

b) bu anlaşma konusu suçun ya da diğer suçların işlenmesini imkânsız kılan olgular olmasaydı yine suç işlenecekdiyse bu kişi sözkonusu suçları işlemek için anlaşmaktan (conspiracy to commit the offences in question) suçludur⁴⁸“

1998 yılında ise “Criminal Justice (Terrorism and Conspiracy) Act 1998” adlı yasa ile **İngiltere dışında gerçekleşen conspiracy** düzenlenmiş ve 1977 de yapılan Criminal Law Act’in ilgili satırına da bu hükmün işlenmesi öngörülmüştür⁴⁹.

Buna göre İngiltere sınırları dışında gerçekleşmiş ve fakat İngiltere’de yargılanması mümkün olan ve İngiltereyi ilgilendiren bir suç için anlaşma/conspiracy yaptırım altına alınmıştır⁵⁰.

Ancak şu an organize suçlulukla mücadelede gelinen noktada conspiracy kurumunun organize suçlulukla etkin mücadele edebilecek şekilde değiştirilmesi tartışılmaktadır⁵¹. Fakat son durumda “Criminal Attempts Act 1981” ile getirilen genişletilmiş düzenleme geçerliliğini korumaktadır.

5.2 Birleşik Krallık’ta Organize Suçluluğun Özel Görünüş Şekilleri

Yerel olarak Birleşik Krallık sınırlarını etkilediği kadarıyla ve sınır aşan yönleri ile organize suçluluğun başlıca görünüşleri aşağıdaki suçlar üzerinden olmaktadır:

A Sınıfı Uyuşturucu Ticareti, Hukuka Aykırı Örgütlü İltica, Özel Sektörde Dolandırıcılık, Paralarda Sahtecilik, Kara Para Aklama (money laundering), Ateşli Silah Bulundurma ve Kullanma, Cyber Suçlar, Çocuklara Karşı Cinsel Suçlar ve Özellikle İnternet Üzerinden Çocuk İstismarı⁵².

⁴⁸ Bu yasa maddesinin çevirisi ve bu çalışmadaki diğer tüm madde çevirileri tarafımızdan yapılmıştır. Yasa metni için bkz. “Criminal Attempts Act 1981”, <http://www.legislation.gov.uk/ukpga/1981/47/section/5>, (15 Nisan 2011).

⁴⁹ Bkz. “Criminal Justice (Terrorism and Conspiracy) Act 1998, madde 40 (1), <http://www.legislation.gov.uk/ukpga/1998/40>, (16 Nisan 2011).

⁵⁰ Bkz. “Criminal Justice (Terrorism and Conspiracy) Act 1998”, <http://www.legislation.gov.uk/ukpga/1998/40>, (17 Nisan 2011).

⁵¹ Bkz. “Confident Communities in a Secure Britain: The Home Office Strategic Plan 2004-08”, Home Office, Temmuz 2004, s. 91, <http://www.statewatch.org/news/2004/jul/uk-strategicplan.pdf>, (17 Nisan 2011).

⁵² Bu suç türlerini tek tek ele almak bu çalışmanın kapsamını aşacağından burada sadece ismen değinilmekle ilgili yasal düzenlemelerde yeri geldikçe değinilmekle yetinilmiştir. Organize suç ve organize suçluluğun çok geniş bir çalışma alanı olduğu dikkate alınınca bu durumun makul karşılanacağı kanaatindeyiz.

Yukarıda sayılan bu esasi nitelikteki suç alanlarının dışında belli piyasaların kazanç sağlama amacıyla kötüye kullanılması suretiyle **yağma, adam kaçıрма, araç çalma, taşınan yüklerin çalınması**, kültürel miras ve başka değerli mallara karşı işlenen **hırsızlık, kredi kartlarının suiistimali, sahtecilik** ve **çevre suçları** gibi suçların organize şekilde işlenmesi de vakidir⁵³.

6. ORGANİZE SUÇLAR BAKIMINDAN ÖNEMLİ OLAN BAŞLICA YASALAR

6.1 Drug Trafficking Act 1994

Drug Trafficking Act 1994⁵⁴, Bölüm 42 (1) yetkililere (polis veya gümrük memuru), ülkeye sokulmaya çalışılan yahut ülkeden çıkartılmaya uğraşılan ve uyuşturucu ticaretinden elde edilen suç gelirini temsil ettiğinden yahut uyuşturucu ticaretinde kullanılması amaçlanan para olduğundan şüphelenilen minimum 10.000 Pound değerindeki nakde elkoyma yetkisi tanımaktadır⁵⁵. Ancak POCA hiçbir sınıflama yapmadan suç gelirleri yahut suçta kullanılması amaçlanan değerler için çok daha geniş bir eşik sunmuştur.

6.2 Proceeds of Crime Act 2002 (POCA)

İngiltere organize suçla daha etkin biçimde mücadelede edebilmek için “Proceeds of Crime Act 2002” çıkarılmıştır. Bu yasa Şubat 2003’te yürürlüğe girmiştir⁵⁶.

İngiliz kanun koyucusunun organize suçlulukla mücadele ederken uyguladığı temel strateji bu kanuna dayanmaktadır. Bu yasa, organize suçluluk ile mücadelede maddi hukuka ve usul hukukuna ilişkin toplam 462 madde⁵⁷ içeren “Proceeds of Crime Act 2002 (POCA)/ Suç Ürünleri Yasası⁵⁸”dır. 1998 yılında İçişleri Bakanlığı’nın ve 2000 yılında da Bakanlar Kurulu’nun

⁵³ National Criminal Intelligence Service, **UK Threat Assessment**, NCIS, London, 2004, s. 10.

⁵⁴ “The Drug Trafficking Act 1994”, <http://www.legislation.gov.uk/ukpga/1994/37/contents>, (10 Nisan 2011).

⁵⁵ LEVI, Michael, “Confiscating the Proceeds of Crime in England and Wales”, **Transnational Organised Crime: Perspectives on Global Security**, Edited by, EDWARDS/GILL, Routledge.

Group, New York, 2005, s. 216.

⁵⁶ LEA, John, “**Hitting Criminals Where it Hurts: Organised Crime and the Erosion of Due Process**”, 35 Cambrian L. Rev. 81 2004, s. 84.

⁵⁷ Proceeds of Crime Act 2002, <http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2002/29/contents>, (8 Nisan 2011).

⁵⁸ Yasalaştığı tarihteki metni için bkz. <http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2002/29/enacted> Güncel metin için bkz. <http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2002/29>, (15 Nisan 2011).

teklif ettiği çalışmalar sonucunda⁵⁹ meydana gelmiş olan bu yasa ile yabancı hukuklardaki örnekler de incelenerek **Assets Recovery Agency** kurulmuştur⁶⁰.

Yasada “POCA”, “*Assets Recovery Agency*’nin kurulmasına ve bunun yöneticisinin seçilmesine ve görevlerine, bir suçtan yarar sağlayan kişilere ilişkin olarak müsadere kararının verilmesine ve malvarlıklarına ilişkin kısıtlama kararının/restraint order verilmesine, malvarlıklarından el çektirmeye, yasadışı bir faaliyette kullanılması amaçlanan veya yasadışı bir faaliyetten elde edilen malvarlığını temsil eden değerlere el konmasına, karapara aklamaya ilişkin hükümlere getirmeye, yasadışı bir faaliyetten elde sağlanan yararlar ya da yasadışı bir faaliyet sonucu elde edilen malvarlığına ya da karapara aklamak suretiyle elde edilen değerlere ilişkin soruşturmalara, yasadışı faaliyet sonucu elde edildiği tespit edilen fakat deniz aşırı yerlere nakledilmiş malvarlıklarına ilişkin istemlerde bulunmaya imkan sağlanmasına dair düzenlemeler içeren bir kanun” olarak tanımlanmıştır⁶¹.

Bu yasada suçla etkin mücadelede medeni hukuk müsaderesi/civil forfeiture öngörülmüştür. Geçtiğimiz on yılda İngiltere’de uygulanan⁶² Bu kurumun varlığını kriminoloji⁶³ bilimiyle ilgilenenler, yüksek suçluluk oranlarının sıradan toplumsal gerçekler haline geldiği ve ceza adalet sistemlerinin yetersiz kaldığı yerde Devletin yeni duruma uyum sağlamak için medeni hukuk müsaderesi gibi yeni önlemleri uygulamak zorunda kalmasıyla açıklamaktadırlar⁶⁴. Bu kurum sayesinde bir ceza soruşturması açılmaksızın⁶⁵ ve daha düşük delil standartlarıyla⁶⁶ suç ürünleri medeni hukuk alanında etkisiz hale getirilecektir⁶⁷. Medeni hukuk müsaderesi/civil forfeiture kapsamında yetkili mercilerce üç farklı karar verilebilmektedir:

⁵⁹ Bkz, Home Office Working Group on Confiscation- Third Report: Criminal Assets (Home Office 1998) ve Cabinet Office Performance Innovation Unit: Recovering the Proceeds of Crime (Cabinet Office 2000).

⁶⁰ HUBER, s s. 142.

⁶¹ “POCA, başlangıç kısmı”, <http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2002/29>, (12 Nisan 2011)

⁶² CAMPBELL, Liz, “**The Recovery of Criminal Assets in New Zealand, Ireland and England: Fighting Organised Crime in the Civil Realm**” 41 Victoria U. Wellington L. Review. 15, 2010, s. 15.

⁶³ Organize suçluluğa ilişkin kriminolojik yaklaşımlar ve eleştirileri için bkz. RAWLINSON, Paddy, “Understanding Organized Crime” in HALE *et al.* **Criminology**, Oxford University Press, New York, 2005, s. 297 vd.

⁶⁴ GARLAND, David, **The Culture of Control: Crime and Social Order in Contemporary Society**, Oxford University Press, Oxford, 2001, s. 105’ten aktaran CAMPBELL, s. 17

⁶⁵ LEVI, “Confiscating the Proceeds...”, s. 213.

⁶⁶ Bkz. yukarıda dn. 23 (TURAN, Tuba, War on Terror...)

⁶⁷ GREGORY, Frank, “The UK Organised Crime Notification Scheme”, **Transnational Organised Crime: Perspectives on Global Security**, Edited by, EDWARDS/GILL, Routledge Group, New York, 2005, s. 81, Bu durumun sebebinin en zorlu suçluların cezasız kalmasını engellemek için olduğunu belirtmektedir.

i) **Freezing order:** bu kararlar ilgili suç ürünü dondurulmaktadır yani bloke edilmektedir,

ii) **Interim receivership order:** bu karar ise emrin muhatabını/the respondent of the order ilgili malvarlığından el çektirmeye yarayan emirdir⁶⁸.

iii) **Recovery order:** bu kararlar suç ürünü olduğu belirlenen değer kanunen öngörülen makamın malvarlığına aktarılmaktadır.

Bu kararlar, en az 10.000 Pound değerindeki suç ürünü olduğu düşünülen malvarlıkları hakkında alınabilmekteydi⁶⁹ fakat Mart 2004'ten itibaren bu rakam 5000 Pound olarak yeniden belirlenmiştir⁷⁰. Daha sonra da bu eşik, 2005 tarihli yeni bir kararname ile 5000 Poundan 1000 Pound'a indirilmiştir⁷¹. Bir malvarlığının suç ürünü olduğunu tespit edilince ilgili kanun "suçun işlenmesinin sonucu olarak ya da bir suçun işlenmesiyle bağlantılı olarak elde edilmiş olmasını aramaktadır"⁷².

POCA'da yer alan medeni hukuk müsaderesi hakkında doktrin ve yasayı uygulayan mahkemeler arasında bir nitelendirme farklılığı bulunmaktadır. Mahkemeler bu yasada öngörülen müsaderenin medeni hukuk alanında olduğunu bu süreçlerin şahsi dava/*in personam action* olmaksızın aynı dava/*in rem action* teşkil ettikleri ve yargılamanın bir kişiye karşı değil bir malvarlığına karşı yapıldığı hususunu ileri sürmektedirler⁷³.

POCA daha önce bünyelerinde müsadereye ilişkin çeşitli hükümler içeren **Drug Trafficking Act 1994**⁷⁴ ve **Criminal Justice Act 1988**⁷⁵ 'deki hüküm-

⁶⁸ CAMPBELL, s. 21 "Interim receivership order" temelini "R v. He and Chen (2004)" adlı davadan almaktadır. [R v. He and Chen (2004) EWHC paras 77-79].

⁶⁹ 10.000 Poundluk bu değer daha müsadere hükmü içeren daha önceki Birleşik Krallık yasalarında da bulunmaktadır. Eg: Criminal Justice Act 1988, Bkz. MCCLEAN, David, "Seizing the Proceeds of Crime: The State of the Art" **The International Law Quarterly**, Vol. 38, No. 2, Nisan 1989, s. 347.

⁷⁰ Bkz. HUBER, s. 145.

⁷¹ 2005 tarihli bu genelge (Proceeds of Crime Act 2002, Home Office Circular 16/ 2006) ile yapılan bu değişiklik 31 Temmuz 2006'da yürürlüğe girmiştir. Bu genelge için bkz. <http://webarchive.nationalarchives.gov.uk/+http://www.homeoffice.gov.uk/about-us/home-office-circulars/circulars-2006/016-2006/>, (16 Nisan 2011).

⁷² Bkz. Proceeds of Crime Act 2002 (En son değişikliklerle) Madde 240, para. 1, <http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2002/29/contents>, (21 Nisan 2011).

⁷³ Müsadere hususunun "medeni/civil" yahut cezai niteliğine ilişkin çeşitli ülkelerdeki davalar ve ayrıntılı bilgi için bkz. CAMPBELL, dn 56-57 Campbell malvarlığı müsaderenin asli olarak cezai bir niteliği haiz olduğunu belirterek sonuçta mahkeme içtihadlarıyla bütünüyle ters de düşmeyerek kategorik olarak malvarlığı müsaderesini ceza ve medeni hukuk alanlarının kesişiminde bulunduğuna ilişkin bir açıklama yapıyor ve uzlaştırıcı bir tutum takınıyor. Bkz. CAMPBELL, s ss. 15, 23.

⁷⁴ İngiltere'de geçerli olan kanuni düzenleme.

⁷⁵ İskoçya ve Kuzey İrlanda'da geçerli olan kanuni düzenleme.

leri senkronize etmiştir/uyumlulaştırmıştır. Böylece Birleşik Krallık içindeki farklı bölgelere ilişkin müsadere hükümleri aynı tür mahkemelerde uygulanacak ve mevzuat paralelliği oluşmuş olacaktır.

6.3 Criminal Justice Act 2003

2003 tarihli Criminal Justice Act kapsamında getirilen yenilikle ise (Madde 10'da öngörülmüştür bu hüküm) önemli delillerin gün yüzüne çıkması halinde beraat kararından sonra da yeniden yargılama yapılabilmesi imkânı getirilmiştir. Bu bakımdan Criminal Justice Act 2003 organize suçlulukla daha etkili savaşmak anlamında önemli bir yere sahiptir⁷⁶.

6.4 Serious Organised Crime and Police Act 2005

Serious Organised Crime and Police Act 2005 ile suçla ve düzensizlikle daha iyi mücadele amaçlanmıştır. Bu yasa kapsamında arama ve yakalama müzkerelerine ilişkin yeni hükümler getirilmiş polis ve polisi destekleyen birimler hakkında hükümler konmuştur.

Serious Organised Crime Agency (SOCA)'yı kurulması ve teşkilatına dair hükümler ve ceza yargılamasıyla alakalı olarak suçlulara, tanıklara, soruşturma ve kovuşturmaya ilişkin hükümler getirmiştir. Bu yasa ile yargılama safhalarında yer alan tanıkların korunmasına dair hükümler de getirilmiştir. Yine bu yasa ile POCA 2002'de bazı değişiklikler öngörülmüştür. Yine bu yasa ile Private Security Industry Act 2001'in uygulaması İskoçya'ya da şamil edilmiştir⁷⁷.

6.5 Serious Crime Act 2007

Serious Crime Act 2007, suçu teşvik etme yahut suçun oluşmasına yardım etme suçlarını ihdas etmiştir. Bunun dışında organize suçlara ilişkin verilebilecek kararlara ilişkin yeni hükümler getirmiştir. POCA kapsamında dolandırıcılığın önlenmesi için bilgi toplama ve paylaşmaya ilişkin hükümleri yine Serious Crime Act içermektedir.

Yine bu yasa ile *Assets Recovery Agency* ilga edilmiş ve yöneticisinin ve diğer personelinin yetki ve görevleri SOCA⁷⁸'ya aktarılmıştır. Bu yasa ile Proceeds of Crime Act 2002'nun birtakım soruşturmalara ilişkin yetkilere ve arama müzkerelerine, akredite finansal soruşturmacılara, nakit müsadere

⁷⁶ "Criminal Justice Act 2003, Part 10", <http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2003/44/part/10>, (15 Nisan 2011).

⁷⁷ "Serious Organised Crime And Police Act 2005, introduction <http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2005/15/introduction>, (20 Nisan 2011).

⁷⁸ SOCA: Serious Organised Crime Agency olup halen organize suçla mücadele eden temel kurum olma niteliğini haizdir. Ayrıntılı bilgi için bkz. aşağıda başlık 4.

süreçlerine ilişkin bazı hükümlerine değişiklikler getirilmiştir. Ayrıca ciddi şiddet içeren eylemlerle alakalı olarak durdurma ve arama yetkileri genişletilmiştir⁷⁹.

7. ORGANİZE SUÇLULUKLA MÜCADELE KAPSAMINDA YAPILANLAR

Organize suçluluğa karşı getirilen önlemlerin sonuçlarının daima eksik analiz edildiğini çünkü önlemlerden öncesine ve sonrasına ilişkin çok az güvenilir veri bulunduğunu belirtiyor Levi⁸⁰. Biz, bu durumun Birleşik Krallık'taki veriler ve sonuçlar için de geçerli olabileceği ihtimalini kabul ediyoruz ancak; organize suçlulukla istihbarat odaklı bir mücadele veren ve gerek yargı kararlarıyla gerekse yasal mevzuatla birlikte sürekli olarak uygulamadan beslenerek geliştirilen bir suçla mücadele sistemine sahip olan Birleşik Krallık için bu durumun pek de önemli bir sonuç yaratmayacağını düşünüyoruz.

Birleşik Krallıkta organize suçlulukla mücadele kapsamında kurulan ajanslar birlikte, işbirliği içinde çalışmak üzere "çalışma grupları" oluşturmuşlardır. Bu kapsamda istihbarat ajansları çeşitli türlerde organize suçlarla mücadelede daha iyi koordinasyonu sağlayan temel ajanslar olmaktadır⁸¹.

Birleşik Krallık'ta organize suçlulukla savaşında polis teşkilatı ve yasaları etkin biçimde uygulamak üzere oluşturulmuş ajanslar⁸² büyük ölçüde işbirliği yapmışlardır. Organize suçlulukla mücadelede bir değil fakat birden çok önlem birlikte seferber edilmiştir. Bu kapsamda 1998 yılında *National Criminal Intelligence Service (NCIS)* bağımsız bir yasal statü ile kurulmuştur ve yine altı adet bölgesel suçla mücadele birliğinin (*Regional Crime Squads*) birleştirilmesiyle ülke çapında bir suçla mücadele birliği (*National Crime Squad*) oluşturulmuştur.

Yine "**Regulation of Investigatory Powers Act 2000**" ile iletişimin tespiti-ne ilişkin hükümler güncellenerek internetin gelişmesi gibi son teknolojik imkanları değerlendirecek şekilde uyumlulaştırılmıştır ve bu yasa ile kamusal makamlar daha geniş soruşturma yetkileriyle donatılmışlardır⁸³.

⁷⁹ "Serious Crime Prevention Act 2007, introduction" <http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2007/27/introduction>, (20 Nisan 2011).

⁸⁰ LEVI, Michael, "The Organization of Serious Crimes" in **The Oxford Handbook of Criminology**, Edited by MAGUIRE/MORGAN/REINER, Third Edition, Oxford University Press, New York, 2007, s. 902.

⁸¹ Bkz. Confident Communities... s. 90.

⁸² Bu ajanslardan biri "Customs and Excise Office"dir.

⁸³ Bkz. "Regulation of Investigatory Powers Act 2000". <http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2000/23/contents>, (15 Nisan 2011).

Yine **Proceeds of Crime Act 2002** (POCA), suç değerlerine elkoyma bunları müsadere etme, hazineye aktarma amacına yönelik yeni katı düzenlemeler getirmiştir. Bu yasa (POCA), karapara aklama düzenlemelerinin yeknesak bir biçimde tüm Birleşik Krallık⁸⁴ genelinde ve tüm suç gelirleri hakkında uygulanmasını sağlamış ve mahkemelerin şüpheli kişilerin malvarlığı değerlerini/aktiflerini ceza soruşturmasının başlangıcında dondurmaya ilişkin yetkilerini genişletmiştir. Yine bu bu yasa (POCA) ülke çapında “*Assets Recovery Agency*” adlı bir değer müsadere ajansı kurmuştur. Şubat 2003’te faaliyete başlayan bu ajans yasadışı faaliyet sonucu elde edilen değerleri ve zenginliği müsadere etme yetkisiyle donatılmıştır. Ajans, üç şekilde bu suç gelirlerini suçlulardan elde etmektedir:

I. Suçluluğa ilişkin bir tespitten sonra ceza mahkemesi kanalıyla suç değerlerini soruşturmak ve müsadere etmek yoluyla,

II. Yasadışı faaliyet sonucu elde edilen değerlere ilişkin Yüksek Mahkemede (*the High Court*) dava açmak yani medeni hukuk müsadere/*civil recovery* yolunu kullanmak ve

III. Malvarlığı değerlerini finansal olarak suçtan elde ettiklerine dair “makul şüphe/reasonable suspicion” bulunan her bir kişi veya şirket hakkında elkoyma yetkisini kullanarak⁸⁵.

Yine, *Home Office* (İçişleri Bakanlığı) tarafından organize suçluluğun kapsamını ve neden olduğu zararları konu edinen bir araştırma programı başlatılmıştır. Bunun sonucunda Home Office, Mart 2004’te, “**One Step Ahead: A 21st Century Strategy to Defeat Organised Crime**” adında organize suç çetelerini caydırmak ve dağıtmak amacıyla yeni bir strateji planı açıklamıştır.⁸⁶ Bu plana göre temel olarak i) organize suç eylemlerini yok etmek için yeni yetkiler getirmek ve sorumluları cezalandırmak, ii) mevcut yetkileri daha etkili ve daha stratejik biçimde kullanmak iii) polis güçleriyle, sınır ajanslarıyla ve *Assets Recovery Agency* ile yakın biçimde işbirliği kurarak çalışacak olan **Serious Organised Crime Agency (SOCA)**’yı kurmak amaçlanmaktaydı⁸⁷.

⁸⁴ İngiltere, Kuzey İrlanda, İskoçya ve Galler.

⁸⁵ Bkz. POCA, <http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2002/29/contents>, (21 Nisan 2011)

⁸⁶ Bkz. Genel olarak, **One Step Ahead: A 21st Century Strategy to Defeat Organised Crime**, Home Office, Mart 2004, <http://www.archive2.official-documents.co.uk/document/cm61/6167/6167.pdf>, (17 Nisan 2011).

⁸⁷ Bu kurumun (SOCA) kurulması Başbakan’ın 9 Şubat 2004’te organize suçla mücadeleyle ilişkin yeni bir kurumun kurulacağını duyurmasını takiben oluşturulmuştur. (Confident Communities in a Secure Britain, s. 89) Şu an itibarıyla faaliyette olan bu ajansın yetkilileri polisin, gümrük memurlarının ve göçmenlik şubesi memurlarının yetkilerinin bir birleşiminden meydana gelen karma bir yetkiyi haizdirler. Ayrıca gerekli yasal ve teknik

Birleşik Krallık İçişleri Bakanlığı'nın Mart 2004'de açıkladığı bu suçla mücadele stratejisine göre organize suçlulukla mücadelede finansal işlem koşullarına müdahale edilmesi özel bir öneme sahipti. Buna göre suç örgütlerinin elindeki meblağlar müsadere edilecekti. Bu strateji planı kapsamda **i)** suçluluğun mevcut olduğu iktisadi alanlardaki tüketici talebinin düşürülmesi suretiyle bu alanlarda girişim yapanların **kar beklentilerinin düşürülmesine** çalışmak, **ii)** suç oluşturan ticari girişim alanlarındaki hammaddelerin azaltılması, maliyetlerin yükseltilmesi ve benzer önlemlerle bu girişimcileri para kazanamaz hale getirerek bu **faaliyetlerin kesilmesini sağlamak**, **iii)** organize suçların elebaşlarının daha başarılı bir şekilde izlenmesi yoluyla bu merkezî karakterlerin sahip oldukları **riskini yükseltilmesi** amaçlanmaktadırdır.⁸⁸

Mart 2004 raporunun ardından İçişleri bakanlığı tarafından yeni hedefler koyan bir rapor daha hazırlanmıştır⁸⁹. Temmuz 2004'te hazırlanan bu rapor "*Confident Communities in a Secure Britain*" üç yıllık (2004-2008) bir strateji planı idi. Bu raporda ise organize suçlulukla mücadelede önemli başarılarla imza atmış olmaya rağmen yeni adımlar atılmasının gereğine işaret edilmekteydi. Yukarıda bahsedilen raporda da kurulması hedeflenen *Serious Organised Crime Agency*⁹⁰ (SOCA)'nin kurulması amacı bu raporda da yenileniyor⁹¹ ve 2008 yılından itibaren SOCA'nın organize suçla mücadelede başı çeken kurum olması amacı ifade ediliyordu.

SOCA için yukarıda öngörülenler gerçekleşmiş ve "Serious Organised Crime Act 2005" ile SOCA faaliyete başlamıştır. Nisan 2006'da faaliyete başlayan SOCA NCS ve NCIS'nin yetkilerini bünyesinde toplayarak daha önceden var olan bu kurumların yerine geçmiştir. Ayrıca SOCA' bünyesinde İçişleri Bakanlığının örgütlü yasadışı ilticaya ilişkin yetkilerini ve *HM*

donanımına sahip olan SOCA malvarlığı değerlerini müsadere eden "Serious Crime Prevention Orders" ağır suçları engellemeye dair kararlar vermeye kadar önemli bir dizi yetkiyi haizdir. SOCA, Birleşik Krallık sathındaki diğer ajanslarla ve yetkililerle işbirliği içinde çalışmanın yanı sıra tüm dünya çapında da ilgili kuruluşlarla işbirliği yapmaktadır. Bkz. "About SOCA", <http://www.soca.gov.uk/about-soca>, (20 Nisan 2011). Türkiye'de ise bu kuruma benzer olarak Mali Suçları Araştırma Kurulu (MASAK) bulunmaktadır. Ayrıntılı bilgi ve ilgili mevzuat için bkz. <http://www.masak.gov.tr/>, (20 Nisan 2011).

⁸⁸ "One Step Ahead..." s. 12.

⁸⁹ Bkz. *Confident Communities in a Secure Britain: The Home Office Strategic Plan 2004-08*, Home Office, Temmuz 2004, <http://www.statewatch.org/news/2004/jul/uk-strategicplan.pdf>, (21 Nisan 2011).

⁹⁰ Bkz. "Serious Organised Crime Agency" (SOCA), <http://www.soca.gov.uk/>, (20, Nisan 2011).

⁹¹ Bu raporda (*Confident Communities in a Secure Britain*, Home Office, 2004, s. 90) SOCA'nın kurulması için 2006 tarihi öngörülmekteydi.

Customs and Excise biriminin uyuşturucu ticaretini soruşturma ve ilgili suç değerlerini müsadereye ilişkin yetkilerini de haiz olmuştur⁹².

Ayrıca organize suçlulukla mücadele bağlamında İngiltere Hazine'si malvarlığı dondurulan şirket ve kurumların listesini de yayınlamaktadır. Yine bu bağlamda ATCS 2001 ile de teröristlerin ellerinde bulunan malvarlıklarının müsaderesi yahut dondurulması eskiye göre daha kolaylaştırılmıştır⁹³.

8. ORGANİZE SUÇLULUKLA MÜCADELE KAPSAMINDA DİĞER YASALARDA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER VE ÇIKARILAN BAŞLICA DİĞER YASALAR

Terörizm ve organize suçluluk ile mücadelenin geliştirilmesine yönelik akademik tartışmalar İngiliz Hukukundaki Conspiracy ve iştirak hükümlerinin gözden geçirilmesine neden olmuştur. Sebep olarak da bu kurumların artık modern çağın karmaşık ilişkilerine cevap veremez hale geldikleri gösterilmiştir⁹⁴.

Bu sebeple, organize suçluluk ile mücadelede maddi hukuka ve usul hukukuna ilişkin toplam 462 hüküm içeren “Proceeds of Crime Act 2002/ Suç Ürünleri⁹⁵ Yasası” çıkarılmıştır.

Yine organize suçlulukla mücadele kapsamında “**Police Reform Act**” adlı yasa ile uzmanlaşmamış şekilde çalışan polislerdense alanlarında uzmanlaşmış bir polis teşkilatı ile sürekli değişen ve gelişen organize suçluluğa karşı koyabilmek amaçlanmıştır⁹⁶.

Bu yasa ile polis yetkililerinin yönetimi, denetimi, görevleri ve eylemleri hakkında yeni hükümler geirmek üzere çıkarılmış bir yasa olup getirilen bu yeni hükümler polis yetkilileriyle hareket eden yahut polislerin haiz oldukları yetkileri kullanan kişiler hakkında da uygulanacaktır. Bu yasa ile polisin sahip olduğu yetkiler değiştirilmiş ve aynı zamanda polis yetkilerinin polis olmayan kişilerce kullanılmasına da imkân sağlamıştır⁹⁷.

Yine “**Regulation of Investigatory Powers Act 2000**” ile iletişimin tespiti-ne ilişkin hükümler güncellenerek internetin gelişmesi gibi son teknolojik

⁹² “From NCIS to the Serious Organised Crime Agency”, <http://www.official-documents.gov.uk/document/hc0506/hc02/0212/0212.pdf>, (19 Nisan 2011)

⁹³ bkz ATCSA, bölüm 1 ve bölüm 4, <http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2001/24/contents>, (19 Nisan 2011).

⁹⁴ “One Step Ahead...” s. 40.

⁹⁵ Bir diğer çevirisi ile “Suç Mahsulleri Yasası”.

⁹⁶ HUBER, s. 146.

⁹⁷ “Police Reform Act, introduction”, <http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2002/30/introduction> (11 Mayıs 2011).

imkânları değerlendirecek şekilde uyumlulaştırılmıştır ve bu yasa ile kamusal makamlar daha geniş soruşturma yetkileriyle donatılmışlardır.

Private Security Industry Act 2001 ile de özel sektör de lisanslama yükümlükleri getirerek aksi yönde davranmayı yaptırım altına almıştır⁹⁸.

9. SONUÇ

Birleşik Krallık'ın terörist organizasyonlarla mücadelesine ilişkin olarak terörle mücadele amacıyla çıkarttığı yasalar çok etkili olmayı amaçladıkları ve fakat insan haklarına getirdikleri orantısız müdahaleler sebebiyle de çokça eleştirildikleri hatta kimi yasaların ise 11 Eylül saldırısına tepkisel anlamda ortaya konduğu ifade edilmiştir

Birleşik Krallık'taki organize suçluluğa ilişkin gelişmelere ilişkin olarak ise yukarıda değinilenler arasında büyük ve belirgin suç çetelerinin isimlerinin ve yapılanmalarının değil fakat bunun yerine sürekli geliştirilen kanuni düzenlemelerin genelgelerinin ve suçla mücadele amacıyla daima yeni yetki ve donanımlarla kurulan ajansların anlatılmasından da çıkarsanabileceği gibi Birleşik Krallık organize suçlulukla geniş ve karmaşık bir mevzuat ve yapılanma ile başarılı bir mücadele sürdürmektedir.

Bu mücadelesini 1999 yılından itibaren veri toplama/ biriktirmeye ilişkin ajanslar kurarak daha çok istihbarat odaklı/ intelligence-led hale getirmiş ve elde edilen verileri değerlendiren ajanslar hem suç işlenmesinin önlenmesini caydırıcılık yoluyla sağlamış hem de organize suçluluktan nemalanan yapılanmaların daha fazla gelişmemesini sonuçlamıştır. Organize suçların getirilerini yok etmeyi amaçlayan Proceeds of Crime Act 2002 bu anlamda hayati öneme sahip bir yasa olarak görülmektedir. Bu yasa ceza hukuku müsaderesinin yanında medeni hukuk müsaderesine imkân vererek suç gelirlerinin daha etkin biçimde toplanmasını sağlamıştır. Genelgeler yoluyla gittikçe azaltılan müsadere edilebilir değerlerin rakamsal eşikleri de bunu daha da etkili kılmıştır. Ayrıca mevzuatta öngörülen kısıtlayıcı önlemler ispat yükünü tersine çevirmiş ve makul şüpheye binaen karardan sonra ilgili malvarlığı değerlerinin suç geliri olmadıklarını ispat etmek için itiraz yoluna başvurmak zorunda kalmaktadır. Bu itiraz yolunun varlığı sayesinde de mülkiyet hakkının ihlali durumunun sözkonusu olmadığı ileri sürülmektedir.

Ayrıca diğer NCS ve NCIS adlı ajansların yerine geçen ve 2006 yılında polis yetkileri, gümrük mevzuatına ilişkin yetkileri ve müsadere kararı çıkarmaya ilişkin yetkileriyle faaliyete başlayan SOCA'da organize suçla mücadelede

⁹⁸ Private Security Industry Act 2001, <http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2001/12/contents>, (10 Nisan 2011).

başı çeken ajans olmuştur. Yine, organize suçlulukla mücadelede eylem planı niteliğinde çeşitli raporlar hazırlanmıştır. Tüm bu çalışmalara rağmen organize suçluluk transnational/ulusalüstü niteliği sebebiyle var olmaya devam edecektir. Bu amaçla Birleşik Krallık uluslararası işbirliğini hem taraf olduğu andlaşmalar hem de sahip olduğu ajansların dünya çapındaki işbirliği yoluyla sürdürmektedir.

KAYNAKÇA

- BAŞEREN, Sertaç H., “Uluslararası Hukuk Açısından Terörizm”, Dünya’da ve Türkiye’de Terör, T.C. Merkez Bankası Yayınları, Ankara, 2002
- CAMPBELL, Liz, “The Recovery of Criminal Assets in New Zealand, Ireland and England: Fighting Organised Crime in the Civil Realm” 41 Victoria U. Wellington L. Review. 15, 2010
- CARD, Richard; Criminal Law, 18th Edition, Oxford University Press, New York, 2008
- ELLIOT/QUINN, Criminal Law, Third Edition, Pearson Education Longman, 2000
- EVİK, Vesile Sonay, Çıkar Amaçlı Örgütlenme Suçu, Beta Yayınları, İstanbul, 2004
- GREGORY, Frank, “The UK Organised Crime Notification Scheme”, Transnational Organised Crime: Perspectives on Global Security, Edited by, EDWARDS/GILL, Routledge Group, New York, 2005
- HUBER, Barbara, Çev. R. Barış ERMAN “İngiltere’de Terörle Mücadele İçin Ceza Hukuku Önlemleri” Hukuki Perspektifler Dergisi, Sayı 5, 2005, ss. 136-147
- LEA, John, “Hitting Criminals Where it Hurts: Organised Crime and the Erosion of Due Process”, 35 Cambrian L. Rev. 81 2004, ss. 81-95
- LEVI, Michael, “Confiscating the Proceeds of Crime in England and Wales”, Transnational Organised Crime: Perspectives on Global Security, Edited by, EDWARDS/GILL, Routledge Group, New York, 2005, ss. 212-226
- LEVI, Michael, “The Organization of Serious Crimes” in The Oxford Handbook of Criminology, Edited by MAGUIRE/MORGAN/REINER, Third Edition, Oxford University Press, New York, 2007

- MCCLEAN, David, "Seizing the Proceeds of Crime: The State of the Art"
The International Law Quarterly, Vol. 38, No. 2, Nisan 1989, ss.334-360
- Merriam-Webster's Dictionary of Law, Merriam-Webster Inc.
Massachusetts, 1996
- ÖKTEM, A. Emre, Terörizm, İnsancıl Hukuk ve İnsan Hakları, İstanbul,
Derin Yayınları, 2007
- RAWLINSON, Paddy, "Understanding Organized Crime" in HALE *et a.l.*
Criminology, Oxford University Press, New York, 2005, ss
- TAŞDEMİR, Fatma, Uluslararası Terörizme Karşı Devletlerin Kuvvete
Başvurma Yetkisi, 1. Baskı, Uluslararası Hukuk Serisi, Ankara,
USAK (Uluslararası Stratejik Araştırmalar Kurumu) Yayınları, 2006
- TURAN, Tuba, "War on Terror in the US and UK: An Evaluation with
Regard to Civil Liberties", Uluslararası Hukuk & Politika:
Uluslararası Terörizm ve Hukuk Özel Sayısı, Cilt 2, Sayı 7, Ankara,
USAK Yayınları, 2006, ss. 111-126
- TÜTÜNCÜ, Ayşe Nur, İnsancıl Hukuka Giriş, 1. Bası, İstanbul, Beta
Yayınları, 2006
- UNITED NATIONS, International Instruments related to the Prevention and
Suppression of International Terrorism, New York, 2001
- Kanunlar ve Diğer Kaynaklar:
- "About SOCA", <http://www.soca.gov.uk/about-soca>, (20 Nisan 2011)
- Anti Terrorism Crime and Security Act 2001,,
<http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2001/24/contents>, (19 Nisan
2011)
- Cabinet Office Performance Innovation Unit: Recovering the Proceeds of
Crime (Cabinet Office 2000), [http://www.homeoffice.gov.uk/about-
us/freedom-of-information/released-information1/foi-archive-
crime/9886.pdf?view=Binary](http://www.homeoffice.gov.uk/about-us/freedom-of-information/released-information1/foi-archive-crime/9886.pdf?view=Binary), (2 Nisan 2011)
- Confident Communities in a Secure Britain:The Home Office Strategic Plan
2004-08, Home Office, Temmuz 2004,
<http://www.statewatch.org/news/2004/jul/uk-strategicplan.pdf>
- Counter-Terrorism Act 2008,
<http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2008/28/introduction>, (6 Nisan
2011)

- Criminal Attempts Act 1981,
<http://www.legislation.gov.uk/ukpga/1981/47/section/5>, (15 Nisan 2011)
- Criminal Justice (Terrorism and Conspiracy) Act 1998,
<http://www.legislation.gov.uk/ukpga/1998/40>, (17 Nisan 2011)
- Criminal Justice Act 2003,
<http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2003/44/contents>, (17 Nisan 2011)
- Criminal Law Act 1977,
<http://www.legislation.gov.uk/ukpga/1977/45/section/1?view=plain>,
(2 Nisan 2011)
- From NCIS to the Serious Organised Crime Agency, <http://www.official-documents.gov.uk/document/hc0506/hc02/0212/0212.pdf>, (19 Nisan 2011)
- Home Office Circular 16/ 2006, Proceeds of Crime Act 2002,
<http://webarchive.nationalarchives.gov.uk/+http://www.homeoffice.gov.uk/about-us/home-office-circulars/circulars-2006/016-2006/>, (17 Nisan 2011)
- Home Office Working Group on Confiscation- Third Report: Criminal Assets (Home Office 1998)
- Mali Suçları Araştırma Kurulu (MASAK),. <http://www.masak.gov.tr/>, (15 Nisan 2011)
- National Criminal Intelligence Service Threat Assessment Report for 2005, NCIS 2005,
<http://www.bunker8.pwp.blueyonder.co.uk/orgcrim/3801.htm>, (2 Nisan 2011)
- National Criminal Intelligence Service, Annual Report, 2004-2005
<http://www.official-documents.gov.uk/document/hc0506/hc02/0212/0212.pdf>, (23 Nisan 2011)
- National Criminal Intelligence Service, UK Thread Assessment, NCIS London 2004
- One Step Ahead: A 21st Century Strategy to Defeat Organised Crime, Home Office, Mart 2004, <http://www.archive2.official-documents.co.uk/document/cm61/6167/6167.pdf>, (17 Nisan 2011)

-
- Police Reform Act 2002,
<http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2002/30/contents>, (3 Mayıs 2011)
- Prevention of Terrorism (Temporary Provisions) Act 1974,
<http://www.legislation.gov.uk/ukpga/1974/56/introduction/enacted>, (2 Mayıs 2011)
- Prevention of Terrorism Act 2005,
<http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2005/2/contents>, (26 Nisan 2011)
- Private Security Industry Act 2001,
<http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2001/12/contents>, (10 Nisan 2011)
- Proceeds of Crime Act 2002, Home Office Circular 16/ 2006,
<http://webarchive.nationalarchives.gov.uk/+http://www.homeoffice.gov.uk/about-us/home-office-circulars/circulars-2006/016-2006/>, (16 Nisan 2011)
- Proceeds of Crime Act 2002,
<http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2002/29/contents>, (21 Nisan 2011)
- Regulation of Investigatory Powers Act 2000.
<http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2000/23/contents>, (15 Nisan 2011)
- Serious Crime Prevention Act 2007,
<http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2007/27/introduction>, (20 Nisan 2011)
- Serious Organised Crime Agency (SOCA), <http://www.soca.gov.uk/>, (20 Nisan 2011)
- Serious Organised Crime And Police Act 2005,
<http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2005/15/introduction>, (20 Nisan 2011)
- Terrorism Act 2000, <http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2000/11>, (10 Nisan 2011)
- Terrorist Asset Freezing (Temporary Provisions) Act 2010,
<http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2010/2>, (6 Nisan 2011)

Terrorist Asset-Freezing etc. Act 2010

<http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2010/38/introduction/enacted>, (6 Nisan 2011)

The Drug Trafficking Act 1994,

<http://www.legislation.gov.uk/ukpga/1994/37/contents>, (10 Nisan 2011)

“The Prevention of Terrorism Act 2005 (Continuance in force of sections 1 to 9) Order 2009”,

<http://www.legislation.gov.uk/uksi/2009/554/article/2/made>, (26 Nisan 2011)

“What is organised crime”, <http://rds.homeoffice.gov.uk/rds/orgcrime1.html>, (2 Nisan 2011)